

Årsbokslut 2022

Barn- och ungdomsnämnden

Innehåll

Verksamhet	3
Styrning och ledning för barn och unga i Alingsås kommun	3
Måluppfyllelse och likvärdighet.....	5
Hållbar utveckling.....	6
Måluppföljning.....	8
Uppföljning av internkontroll	14
Ekonomi	15
Drift	15
Prognossäkerhet.....	17
Investeringar	20
Personal	21
Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning.....	21
Arbetsmiljö	24
Sjukfrånvaro.....	26

Bilaga 1 Uppföljning av internkontrollplan

Bilaga 2 Uppföljning av privata utförare

Verksamhet

I grunduppdraget ingår att alla barn och elever ska ges möjlighet att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Förskolan, fritidshemmets och skolans uppdrag har flera dimensioner. Dels har förskolan, fritidshemmet och skolan en uppgift att förbereda barn och elever för ett framtida liv som aktiva samhällsmedborgare, dels har barn och elever rättigheter här och nu. Att ge barn och elever kunskaper och värderingar som möjliggör ett aktivt samhällsdeltagande är både ett uppdrag gentemot varje enskilt barn och elev men också ett samhällsuppdrag i stort.

Styrning och ledning för barn och unga i Alingsås kommun

I barn- och ungdomsnämndens uppdrag är barns och elevers utbildning i fokus. Barn- och ungdomsnämnden utgör också en del i Alingsås kommun som helhet och har därmed också ett ansvar för det kommungemensamma arbetet. Det kommungemensamma arbetet specificeras dels i budget men också i kommunens övriga styrande dokument. Förvaltningens arbete med Agenda 2030 utgår, utöver den statliga styrningen, från de principer som fullmäktige beslutat om i Alingsås kommuns policy för hållbar utveckling och klimatstrategin. Utbildning spelar en avgörande roll vad gäller möjligheten att skapa långsiktiga och strukturella förändringar i en social och ekonomiskt hållbar riktning. Goda studieresultat ger förutsättningar för varje barn och elev för att leva ett gott liv. Barn och elever med god hälsa och trygghet har bättre förutsättningar för att nå goda studieresultat.

Barn- och ungdomsnämndens övergripande mål är högre måluppfyllelse och ökad likvärdighet. Som ett led i arbetet har förvaltningen arbetat med en organisationsförändring som syftar till att stärka rektors mandat och ansvar för respektive förskole- och skolenhet och innefattar hela uppdragsområdet: verksamhet, personal och ekonomi. Gemensamma dialoger om undervisningens kvalitet och hur verksamheten behöver organiseras och ledas för att skapa lärande sker i alla delar i styrkedjan pågår kontinuerligt. Samtliga chefer har utbildats i systematiskt arbetsmiljöarbete och stödsystemet OPUS för ett tydligare stöd i arbetsmiljöansvaret. Sedan 2022 regleras resultatenheternas eventuella över- eller underskott innevarande år tillsammans med arbete utifrån handlingsplaner för ekonomisk balans på respektive enhet. I och med förändringen tydliggörs rektors ansvar för ekonomin och ekonomistyrningen.

Ett mer fokuserat arbete har under en tid pågått med att anpassa organisationen på förskolor och skolor utifrån beslutad omsorgs- och elevpeng. Majoriteten av förskolorna och skolorna har genomfört åtgärder och är därmed i ekonomisk balans. Förvaltningen konstaterar att genomförda insatser gett effekt samtidigt som ytterligare arbete krävs vid vissa enheter med att anpassa organisationen. Generellt har förskolorna en organisation inom ekonomisk ram men för förskolorna finns en utmaning i att öka grundbemanningen i verksamheten och balansera bemanningen i relation till volymförändringar under året. En ökad grundbemanning innebär en förstärkt kompetens, kontinuitet och stabilitet vilket ger såväl högre

kvalitet som förbättrade förutsättningar för en hållbar arbetsmiljö för personal. De flesta skolor har anpassat organisationen utifrån de ekonomiska förutsättningarna.

För barn- och ungdomsnämnden kvarstår utmaningar med att förbättra och skapa förutsättningar för att kunna skapa en likvärdig skolgång för barn och elever oavsett förskola eller skola. Arbetet med en omstrukturering i lokalutnyttjande skapar förutsättningar för barn- och ungdomsnämnden att kunna satsa mer resurser på personalkostnader och kunna skapa en väl fungerande inre organisation, med behörig personal, barn- och elevhälsa, rektorer och ändamålsenlig stödstruktur på varje enhet. Strategisk lokalplanering med om-, till- och nybyggnation utifrån ramprogram för förskola och skola skapar även förutsättningar för att kunna forma minskade barngrupper i förskolan och skapa en hållbar klassorganisation i skolan. Arbetet med framtida förskole- och skolorganisation behöver utvecklas med utgångspunkt i förvaltningens systematiska kvalitetsarbete för att säkerställa likvärdighet och för att möta de framtida utmaningar som förskola och skola står inför. Arbete med om- och nybyggnation ingår också i kommunens övergripande hållbarhetsarbete utifrån principerna om ett hållbart Alingsås i linje med Agenda 2030. Hållbarhetsarbetet ska då utgå från samverkan i kommunens hela organisation. På så vis skapas förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling genom att arbeta tillsammans med invånare, myndigheter, näringsliv, föreningsliv och civilsamhället. Under året har framtida förskol- och skolorganisation i kommunens södra kommundel varit i fokus. Barn- och ungdomsnämnden har tagit ett inriktningsbeslut om att bygga en F-9-skola i Ingared som ska ersätta befintlig F-6-skola. Arbetet med förstudien har gjorts i samverkan med andra förvaltningar och med Alingsåshem. Planeringsarbetet för ny förskola i Ingared fortskrider genom beslut av barn- och ungdomsnämnden om förstudie för permanent förskola samt en tillfällig förskola planeras för att möta behovet av förskoleplatser i södra Alingsås. Mot bakgrund av de behov som identifierats i genomförda säkerhetsronder har förvaltningen genomfört ett antal lokalanpassningar under året. Arbetet har syftat till att öka säkerheten, och likvärdigheten, i såväl inne- som utomhusmiljöer genom bättre utebelysning, lås och larm samt översikt av staket för förskolor.

Systematiskt kvalitetsarbete

Grundläggande i huvudmannens ansvarstagande är att utbildningen motsvarar skollagens krav på kvalitet, likvärdighet och att utbildningen förankras i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Fokus de senaste åren har varit att utveckla strukturer för att systematiskt följa undervisningens kvalitet och analysera verksamheten för att identifiera utvecklingsinsatser i hela styrkedjan – hela vägen från det viktigaste mötet mellan barn, elev och pedagog till huvudmannen. Ett systematiskt kvalitetsarbete ska utgöra ett stöd för rektor att utveckla ett tydligt ledarskap med fokus på förbättrad kvalitet och ökad måluppfyllelse. Områden som följs upp är bl.a. arbetet med att motverka diskriminering och kränkande behandling och att förbättra elevernas studiero, arbetet med att främja närvaro och minska skolfrånvaro samt barns och elever kunskapsutveckling och betyg. Huvudmannens ansvar för utbildningens genomförande innebär att se till att det vidtas åtgärder för förändring och förbättring vid behov. Att systematiskt analysera respektive verksamhet liksom att analysera skillnader mellan huvudmannens verksamheter ger underlag för detta. Kvalitetsarbetets styrnings- och ledningsprinciper är konstruerade för att skapa ansvar, inflytande och

delaktighet så verksamhetsnära som möjligt. Målet är en ökad ansvarskultur som genom-syrar hela styrkedjan.

Måluppfyllelse och likvärdighet

Alingsås kommun har ambitionen att barn och elever i Alingsås ska erbjudas en av landets bästa utbildningar. Kommunens förskolor, skolor och fritidshem ska erbjuda god omsorg och bedriva en undervisning av hög kvalitet. Förvaltningen arbetar med att utveckla utbildningen på respektive förskola och skola tillsammans med att förbättra förutsättningarna för att kunna skapa en likvärdig utbildning för alla barn och elever.

Alla elever som går ut grundskolan ska ha de kunskaper med sig som krävs för att klara fortsatta studier. Förskola, förskoleklass och fritidshem har genom förtydliganden i läroplanerna de senaste åren fått ett alltmer riktat utbildningsuppdrag. Förskolans och skolans kompensatoriska uppdrag har också tydliggjorts och ställer ytterligare krav på förskola och skola. Enheterna har därmed ett viktigt uppdrag att skapa tillgängliga lärmiljöer för alla barn och elever utifrån respektive individs behov och förutsättningar. Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling, för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Förvaltningen arbetar vidare för att utveckla ett än mer främjande och förebyggande arbete på respektive förskola och skola. Genom arbete med att forma tillgängliga lärmiljöer utvecklas undervisningen vidare så att varje barn och elev får möjlighet att nå så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar och behov.

Barns lärande och elevers studieresultat följs över tid och analyser av insatser och resultat görs på såväl enhetsnivå som huvudmannanivå för att kunna dra slutsatser och vidta åtgärder. Analyser av måluppfyllelse och vidare utveckling av undervisningen utifrån barn- och elevgruppers behov pågår på respektive förskola och skola. Huvudmannen följer utbildningens kvalitet genom olika nyckeltal för måluppfyllelse för såväl läroplanernas övergripande mål liksom betyg och meritvärden. Vidare analyseras måluppfyllelse över tid och mellan huvudmannens enheter liksom med riket i stort. Huvudmannen jämför enheter och analyserar dess resultat i relation till strukturella förutsättningar såsom personaltäthet, personal- och rektorsomsättning, socioekonomiska förutsättningar och könsskillnader. På så sätt skapas underlag för att analysera likvärdighet och identifiera utvecklingsområden för att öka såväl måluppfyllelse som likvärdighet mellan huvudmannens enheter.

Vårdnadshavare är generellt nöjda med förskolans verksamhet. Förskolans personal har genomfört en självskattningsenkät som berör motsvarande områden som vårdnadshavarenkäten. På helheten skattar pedagogerna de olika områdena lägre än vårdnadshavarna, det är inte anmärkningsvärt utifrån den kunskap som de professionella har att utgå ifrån i sådan skattning. Det är framförallt det som rör barnens lärande och undervisningens kvaliteter som pedagogernas och vårdnadshavarnas resultat skiljer sig åt, där pedagogerna identifierar ett behov av att utveckla verksamheten. Detta bekräftas också vid en sammanställning av förskoleklassens kartläggningmaterial, där 60,4% av eleverna klarar kravnivån för "Hitta språket" och 70,2% klarar kravnivån för "Hitta matematiken". Fritidshemmets elevenkätresultat ligger kvar på en likvärdig nivå som de senaste fyra åren, vilket är i nivå med Göteborgsregionen som helhet.

Måluppfyllelsen har minskat för både årskurs 6 och årskurs 9. Andelen elever i årskurs 6 med minst betyget E i samtliga ämnen har minskat från 73,2% (2021) till 72,0% (2022). För årskurs 9 har andelen elever med behörighet till gymnasiet minskat från 87,7% (2021) till 84,2% (2022).

Det är fortsatt bristande likvärdighet inom förvaltningen. Det finns en differens mellan skolornas måluppfyllelse rörande kunskapsmålen som samvarierar med skolornas socio-ekonomiska sammansättning. Dessutom finns det en skillnad i måluppfyllelse mellan gruppen flickor och gruppen pojkar. Gruppen flickor har en större andel problematisk skolfrånvaro och de upplever en större otrygghet men är i mindre utsträckning utsatta för kränkande behandling. De senaste fem åren har det generella mönstret varit att gruppen flickor har högre måluppfyllelse rörande kunskapsmålen, vilket fortsatt stämmer för årskurs 6. Gruppen pojkar har dock år 2022 en större andel behöriga till gymnasiet. Detta analyseras både av respektive enhet och på huvudmannanivå i syfte att sätta in rätt insats utifrån de lokala förutsättningarna och behoven.

Hållbar utveckling

Kommunen strävar efter ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart Alingsås. De tre hållbarhetsperspektiven ska genomsyra nämndens arbete. Barn- och ungdomsnämnden arbetar förebyggande på olika nivåer för att där igenom nå social hållbarhet. Detta sker bland annat genom utbildning och omsorg samt genom verksamhet som gynnar integration och inkludering. De mål som Barn- och ungdomsnämnden fastslagit syftar också mot de mål som Agenda 2030 pekar ut. Nämndens mål om att samtliga elever ska lämna grundskola med behörighet till gymnasiet syftar till långsiktig social hållbarhet. Under 2022 har Barn- och ungdomsnämnden beslutat om inriktning för framtida skolorganisation för Alingsås södra kommundel där beslut om att bygga en skola för årskurs F-9 ingår. Att erbjuda utbildning för grundskolans alla stadier i kommunens södra kommundel likt i den norra kommundelen förväntas ge ökad hållbarhet på sikt där verksamhetstransporter kan minskas och den generella kommunala servicen öka.

Barn- och ungdomsförvaltningen arbetar tillsammans med andra aktörer för en hållbar samhällsutveckling. Samverkan med regionen sker genom SAMLÄ (Samverkan i Lerum och Alingsås) och under året har samverkan med regionen ytterligare stärkts i form av NOSAM (Närområdessamverkan) gruppering i Alingsås. Samverkan har bland annat resulterat en förstärkt vårdcentral för ungas psykiska hälsa (UPH) samt MiniMaria som är en mottagning för risk- och missbruk av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel. Vidare har barn- och elevhälsans personal utbildats i suicidpreventiva insatser, också det i samverkan med region och kommunens samtliga verksamheter som möter barn och unga.

Barn- och ungdomsförvaltningen och socialförvaltningen samarbetar särskilt för fullföljda studier genom skolsocialt team som arbetar med riktade förebyggande insatser för att främja barns och elevers skolnärvaro. Samverkan med kultur- och utbildningsförvaltningen sker med både gymnasiet och Din väg, för mål om fullföljda studier liksom med kultur- och fritidsverksamhet med fokus på samverkan för alla barn och ungas möjligheter till

delaktighet. Kraftsamling Bjärke är en påbörjad satsning för fullföljda studier som initierats utifrån analyser av elevers måluppfyllelse, skolfrånvaro och stödbehov samt utmaningar i tillgång på behörig personal. Satsningen görs i samverkan inom BUS (samverkan för barn och unga mellan barn- och ungdomsnämnden, kultur- och utbildningsnämnden samt socialnämnden) med målet kring fullföljda studier och ökad psykisk hälsa för barn och unga i den norra kommundelen. Samverkan inom BUS syftar också till att erbjuda barn och unga en meningsfull fritid utanför skoltid med upparbetad fritidsgård i anslutning till skoldagen.

Stöd från Sparbanksstiftelsen och Alingsås handbollsklubb AHK har kunnat kopplas för stöd kring värdegrundsarbete, trivsel/trygghet och studiero och att möjliggöra fler alternativ till rörelse med hjälp av projektet "Rörelse på rast". Projektet syftar till att få fler elever att röra sig på rasterna, dels för att förbättra resultaten i skolan, men även för att skapa intresse att aktivera sig i någon idrottsförening. Flera av kommunens skolor har ingått i projektet där skolorna i norra kommundelen är del av dessa och insatser har gjorts särskilt på Sollebrunn skola. I samarbetet ingår också skolförvaltningarna i Vårgårda, Herrljunga och Lerums kommuner.

Samverkan mellan kommun och näringsliv sker även i andra sammanhang där dialoger utifrån näringslivets behov av arbetskraft omhändertas i studie- och yrkesvägledningens samtal och dialoger vid 7-9-skolorna för framtida studie- och yrkesval.

Måluppföljning

3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen

Den samlade bedömningen är att måluppfyllelsen är god. Nyckeltalen Delaktighet- och inflytandeindex åk 9 har ett något lägre värde än målvärdet, men det finns en svårighet till jämförelse eftersom enkäten har gjorts om med nya frågor samt att enkäten numer riktar sig till åk 8. Nyckeltalet Information och inflytande i förskola har högre nuläge än målvärde. Förskola och skola arbetar aktivt med både barns, elevers och vårdnadshavarens delaktighet och inflytande. Barns och elevers delaktighet i sitt eget lärande och inflytande över utbildningen ingår i förskolans och skolans systematiska kvalitetsarbete och möjliggörs utifrån ålder och mognad inom respektive verksamhetsform. Vårdnadshavarens möjlighet till inflytande möjliggörs genom utvecklingssamtal och andra möten runt enskilda barn samt vid föräldramöten och andra forum för samråd. Måluppfyllelse som rör den kommunala servicen är god, barn- och ungdomsförvaltningen svarar på enkla frågor snabbt och med ett gott bemötande. Ur ett hållbarhetsperspektiv är en tillförlitlig, transparent och inkluderande organisation en demokratifråga. Skollagen och läroplanerna slår fast att förskola och skola har ett demokratiskt uppdrag. Barn och elever ska lära om demokrati och mänskliga rättigheter och utveckla förmågor *för* att aktivt kunna verka i demokratin. De ska också lära *genom* att dessa grundläggande principer präglar hur lärandet genomförs och organiseras. Elevers möjligheter till delaktighet i skolan och inflytande över sitt eget lärande är viktiga inslag i genom-perspektivet.

Nämndens mål	Koppling Agenda 2030	Koppling Agenda 2030	Bedömning
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng			
Elever i åk 9:s möjlighet till delaktighet och att ta ansvar för sitt lärande ska öka	Mål 10 Minskad ojämlikhet	Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen	
Gott bemötande vid kontakt med kommun, andel av maxpoäng (%)			
Andelen medborgare som upplever ett gott bemötande vid kontakt med grundskola ska öka.	Mål 10 Minskad ojämlikhet	Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen	
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)			
Andelen som tar kontakt med kommunen via telefon, angående förskola, som får ett direkt svar på en enkel fråga ska öka.	Mål 10 Minskad ojämlikhet	Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen	
Andel som får svar på e-post inom en dag, (%)			
Andel som får svar på e-post, angående förskola, inom en dag ska öka.	Mål 10 Minskad ojämlikhet	Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen	
Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%) (alla)			
Andelen vårdnadshavare som får god information om och inflytande över sitt barns utbildning i förskola ska öka.			

Nyckeltal	Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
<p>Elever i årskurs 9 som känner delaktighet och inflytande, index 1-10</p> <p>Kommentar: Nyckeltalet är hämtat från Skolinspektionens elevenkät Delaktighet- och inflytandeindex åk 9 (skala 0-10) Enkäten är omgjord och från och med 2022 är det elever i årskurs 8 som svarar på enkäten. Enkätfrågorna är också omarbetade och ska därför jämföras med försiktighet.</p>	>5.50	5.30		5.50
<p>Förskola och hem, index 1-5</p> <p>Kommentar: Nyckeltalet är hämtat från GR:s enkät för vårdnadshavare i förskola. Förskola och hem (skala 1-5)</p>	>4.28	4.30	4.28	4.24
<p>Gott bemötande vid kontakt med kommunen, grundskolan, andel av maxpoäng (%)</p> <p>Kommentar: Nyckeltal är hämtat från medborgarenkät, servicemätning via telefon och e-post. Nyckeltal avser grundskola. Gott bemötande vid kontakt med kommunen, grundskola (%) <i>Källa Servicemätning, e-post och telefoni</i></p>	>82%	100%	82%	100%
<p>Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, förskola (%)</p> <p>Kommentar: Nyckeltal är hämtat från medborgarenkät, servicemätning via telefon och e-post. Nyckeltal avser förskola. Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, förskola (%) <i>Källa Servicemätning, e-post och telefoni</i></p>	>42%	83%	42%	83%
<p>Andel som får svar på e-post inom en dag, förskola (%)</p> <p>Kommentar: Nyckeltal är hämtat från medborgarenkät, servicemätning via telefon och e-post. Nyckeltal avser förskola. Andel som får svar på e-post inom en dag, förskola (%) <i>Källa Servicemätning, e-post och telefoni</i></p>	100%	100%	100%	100%

4. Alingsås barn och elever erbjuds en av landets bästa utbildningar

Barn- och ungdomsnämnden når målvärdet för en av de tre indikatorerna. Nyckeltalet som rör andelen elever som klarar alla delar av nationella prov i matematik, åk 3 är uppnått. Nyckeltalet Elever i åk 6 med lägst betyg E i matematik ligger under målvärdet. Detsamma gäller nyckeltalet Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram kommunala skolor som också är lägre än målvärdet. Det arbete som skolorna påbörjat med att systematisera uppföljning av respektive delar i undervisningen behöver fortsätta och förväntas leda till ökade resultat framåt. Arbetet för att barn och elever i Alingsås ska erbjudas god utbildning bidrar också till måluppfyllelse av de globala målen och i synnerhet mål 4 som handlar om att säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och att främja livslångt lärande för alla. Tillgången på kvalificerade lärare och kvaliteten i utbildningens innehåll spelar en viktig roll. Dessa är några av förutsättningarna för att uppnå målen inom flera områden i 2030-agendan. Människor behöver lära sig under hela livet och i vuxen ålder är det särskilt kopplat till möjligheten att delta i arbets- och samhällsliv. All utbildning ska främja värderingar, kunskaper och färdigheter, som bidrar till hållbar utveckling. Det finns sju delmål som betonar vikten av att alla har rätt att lära sig läsa, skriva och räkna samt pojkars och flickors lika rätt till utbildning och möjlighet att välja yrke. I ett delmål preciseras vad en god utbildning för hållbar utveckling innebär. Målen i förskolans och skolans styrdokument överensstämmer väl med dessa delmål, främst i de delar som berör skolformernas värdegrund och uppdrag.

Nämndens mål	Koppling Agenda 2030	Bedömning
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor, andel (%) (alla)		
Andelen elever i åk 3 som klarar alla delar av nationella provet i matematik ska öka.	Mål 4 God utbildning för alla	
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%) (alla)		
Andelen elever som når lägst betyg E i matematik i åk 6 ska öka.	Mål 4 God utbildning för alla	
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) (alla)		
Andelen elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram ska öka.	Mål 4 God utbildning för alla	

Nyckeltal	Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor, andel (%) (alla) Kommentar: Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor, andel (%) <i>Källa Skolverket, Kolada (N15454)</i>	>58%	63,0%	-	-
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%) (alla) Kommentar: Elever i åk 6 med lägst betyg E i matematik, kommunala skolor, andel (%) <i>Källa Skolverket, Kolada (N15485)</i>	>85,2%	84,5%	85,0%	87,3%
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) (alla) Kommentar: Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) <i>Källa Skolverket, Kolada (N15436)</i>	>87,7%	84,2%	87,7%	90,5%

Uppföljning av omedelbara åtgärder

I väsentlighet- och riskanalysen konstateras personal- och kompetensbrist tillsammans med upplevd hög arbetsbelastning den största risken i verksamheten. Kompetensförsörjning är barn- och ungdomsnämndens största utmaningar, precis som för riket i övrigt. Det kommer att råda fortsatt och ökad brist på behöriga förskollärare, lärare i fritidshem och lärare i grund- och grundsärskola. Framtidens förskola och skola kommer därmed att behöva bedrivas annorlunda jämfört med traditionell förskole- och skolverksamhet vilket ställer krav på förvaltningen att utveckla nya arbetssätt. För att säkerställa tillgång till personal på lång och kort sikt, har förvaltningen vidtagit åtgärder under året.

- Översyn av befattningar och förhandling om renodling av befattningar och uppdrag i fritidshemmet.
- Initiera pilotprojekt för metod för ökad tillgång till vikarier.
- Kartläggning vilka faktorer som samvarierar med minskade sjuktal, i syfte att identifiera kritiska framgångsfaktorer.
- En strategi för kompetensförsörjning.

Förvaltningen har arbetat för att möta det behov av nya roller och befattningar som finns i både förskola och skola. Att arbeta med kompetensförsörjning genom såväl direkta åtgärder som långsiktigt strategiskt arbete förväntas också bidra till en förbättrad arbetsmiljö.

Förvaltningen arbetar med förskolans och skolans inre organisation i syfte att skapa en stabil och effektiv organisation med möjlighet till ett hållbart medarbetar- och ledarskap. Organisationen är en del i att forma en tillgänglig lärmiljö tillsammans med att utveckla undervisningen för att möta alla barn och elever. Den inre organisationen behöver formas utifrån respektive förskolas och skolas lokala behov och förutsättningar. I arbetet ingår frågor som personalplanering, schemaläggning och effektiv tidsanvändning för att nå en optimerad bemanning.

För att stärka arbetet med att möta varje barn och elev utifrån individuella behov och förutsättningar förstärktes barn- och elevhälsan med ytterligare psykologer under 2022. Resursen är riktad mot såväl förskola och skola som en del att utveckla arbetet med tidiga insatser. Förstärkningen innebär att den psykologiska kompetensen har stärkts generellt och bidrar till att frågeställningar rörande enskilda barn- och elever också kan analyseras på grupp- och organisationsnivå för att forma tillgängliga lärmiljöer för alla barn- och elever. Förstärkningen har inneburit ett ökat antal handledarinsatser för personal i förskolan med fokus på tillgängliga lärmiljöer. Inom skolan har alla elevassistenter haft handledning för kompetenshöjning inom bemötande. Förstärkningar inom elevhälsan har också ökat möjligheterna till delaktighet i frågor kring vårdsamverkan liksom den psykologresurs som ingår i skolsocialt team.

För att skapa ytterligare förutsättningar för att utveckla lärande, främja likvärdighet och för fortsatt arbete mot målen i den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet, beslutade Barn- och ungdomsnämnden 2021-12-14 § 117 om en ökad tillgång till digitala verktyg för elever i grundskolan. Beslutet innebär att samtliga elever från årskurs 3 har tillgång till personligt digitalt lärvverktyg. Förvaltningen har utvärderat förändringen av digitala verktyg i årskurs 3-6 och kan konstatera en mycket stor nöjdhet hos pedagoger i allmänhet och elever i synnerhet. Verksamheterna anger att arbetet har blivit mycket enklare och att lärandet har blivit roligare ur flera olika aspekter. Lärarna har haft förutsättningar att erbjuda en mer individanpassad, flexibel, varierad och tillgänglig undervisning. Eleverna uppges arbeta mer självständigt, skriva längre texter och på eget initiativ ta sig an nya uppgifter. Möjligheten att stötta lärandet med hjälp av olika digitala/kompensatoriska hjälpmedel lyfts särskilt. För att öka den digitala kompetensen är en ökning av antalet verktyg en förutsättning, men likväl är det avgörande att stärka pedagogernas kompetens. Ett kompetensförstärkande arbete med utbildningar och workshops har påbörjats utifrån de behov som framkommit i dialog med enheterna, samt de behov som förvaltningen identifierat.

Förvaltningens bedömning är att hållbara rektorsuppdrag är en av förutsättningarna för att arbeta vidare med förskolans och skolans inre organisation. Med ett systematiskt arbete för ökad kvalitet och måluppfyllelse samt en förbättrad arbetsmiljö för alla skapas förutsättningar för en lärande organisation för både barn och elever liksom personal. Organisation med rektorsteam har följts upp och förvaltningen konstaterar att den i huvudsak är ändamålsenlig. Under verksamhetsåret har förändringar gjorts inom de utvecklingsområden som uppföljningen visade på: Likvärdiga rektorsuppdrag, biträdande rektorers uppdrag i relation

till lagstiftning, läroplan och andra styrdokument samt rektors behov av att samarbeta med andra rektorer. Justeringar i teamens sammansättningar har genomförts och biträdande rektorer ingår numer i rektors inre organisation. I och med den förändrade teamorganisationen finns bättre förutsättningar för förvaltningen att organisera chefsuppgifterna i enlighet med Alingsås kommuns målsättning om 30 tillsvidareanställda helårsarbetare per chef. Förvaltningens bedömning är att hållbara rektorsuppgifter är en av förutsättningarna för ett gott systematiskt arbetsmiljö- och kvalitetsarbete.

I Barn- och ungdomsnämndens uppdrag att skapa en likvärdig förskola och skola för alla barn och elever utgör ekonomistyrning och resursfördelning avgörande förutsättningar. I arbetet för att uppnå ökad likvärdighet regleras resultatenheternas eventuella över- eller underskott innevarande år tillsammans med arbete utifrån handlingsplaner för ekonomisk balans på respektive enhet.

Uppföljning av internkontroll

Efter genomarbetad väsentlighets- och riskanalys har internkontrollpunkter arbetats fram i budget 2022-2024. I delårsbokslut 2022 genomfördes uppföljning på några processer och övriga processer har genomförts i årsbokslutet.

De områden som berörs är verksamhet, medarbetare, medborgare och ekonomi. De processer som har en hög riskfaktor eller där nuvarande organisation måste ses över ingår i internkontrollplanen. Kontrollmomenten och åtgärder beskrivs i Bilaga 1 Uppföljning av internkontrollplan.

Följande signaler för respektive kontrollmoment används:

- Kontrollen är genomförd utan anmärkning/med försumbar anmärkning
- Kontrollen är genomförd med anmärkning

Processer	Kontrollmoment	Signal
Lagändring	Att barnkonventionen som blir svensk lag från 1 januari 2020 inte efterlevs.	
Dokumentation	Att molntjänst Google inte uppfyller ställda lagkrav.	
Tillsyn fristående enheter	Att tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg inte sker löpande.	
Resurstilldelning	Att avvikelse mellan redovisad nettokostnad och referenskostnaden ökar.	
Upphandling	Att inköp görs utanför ramavtal.	
Brandskyddsutbildning	Att brandskyddsutbildningen inte sker regelbundet för all personal.	
Hjärt- och lungräddning	Att HLR-utbildning sker regelbundet för all personal.	
Registerutdrag	Att ny rutin från 1 juli 2021 med hantering av registerutdrag inte följs.	
Pandemi	Smittspridning av Covid-19	

Ekonomi

Drift

Belopp i tkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avv. bokslut/budget 2022	Bokslut 2021	Diff. bokslut 2022/2021
Verksamhetens intäkter	115 581	133 376	17 795	128 774	4 602
Personalkostnader	-588 604	-590 928	-2 324	-577 547	-13 382
Lokalhyror	-133 520	-135 055	-1 535	-128 218	-6 837
Köp av tjänster	-289 446	-281 603	7 843	-279 542	-2 061
Övriga kostnader	-19 105	-33 908	-14 803	-20 755	-13 153
Verksamhetens kostnader	-1 030 675	-1 041 494	-10 819	-1 006 061	-35 433
Verksamhetens nettokostnader	-915 095	-908 118	6 977	-877 287	-30 831
Kommunbidrag	915 095	915 095	0	885 972	29 123
Finansnetto			0	-2	2
Årets resultat	0	6 977	6 977	8 683	-1 706

Inledande sammanfattning

Årsbokslut 2022 för det ekonomiska resultatet är plus 6 977 tkr vilket motsvarar 0,68 % av budgetomslutningen. Det positiva resultatet består dels av att kostnader för måltid och lokalvård är lägre mot budget där den största delen är att Option måltid inte har använts helt. Under senare delen av året har leverantör för kostavtalet påbörjat inköp av närproducerade livsmedel, vilket gör att stor del av årets budgeterade kostnad för Optionen inte har använts. Personalkostnaderna ökar totalt mot budgeterat men inte i förhållande till de ökade intäkterna. Intäkterna ökar för statsbidrag och föräldraavgifter samt fler barn/elever från annan kommun. Kostnader för lokalanpassningar, lokalhyror, ersättning till fristående huvudmän har ökat. De ökade kostnaderna är till största delen av engångskaraktär.

De kommunala skolorna är som helhet i ekonomisk balans under året medan förskolorna har ett överskott. Förvaltningen bedömer att det är fortsatt arbete inför år 2023 med att anpassa organisationen, utifrån nuvarande ekonomiska förutsättningar och att förskole- och skolenheterna har olika förutsättningar utifrån antal barn- och elever i verksamheterna.

Övergripande är det framförallt 7-9 skolor som har fortsatt arbete med att anpassa organisationen utifrån ekonomiska förutsättningar. Teamens bokslut är plus 5 261 tkr.

Verksamhetens intäkter har ökat mot budget med 17 795 tkr. Ökningen består av statsbidrag från försäkringskassan som kompensation för höga sjuklönekostnader under våren, skolmiljarden, likvärdig skola, lärarassistenter, kvalitetshöjande åtgärder i förskola, språkutveckling i förskolan, ökade föräldraavgifter, fler barn/elever från annan kommun, ersättning för VFU-studenter och bidrag för speciallärarlyft. Även om intäkterna ökar totalt är det en minskning mot budgeterat av statsbidrag för ersättning från arbetsförmedling, momsbidrag samt lägre intäkt för pedagogisk måltid.

Personalkostnader har ökat mot budget med 2 324 tkr. Ökade personalkostnader är till viss del direkt kopplade till ökade intäkter samt att personalkostnaderna var höga under våren för några kommunala skolor och handlingsplaner för att komma till lägre personalkostnader inför hösten upprättades och har fullföljts. Personalkostnader för förskola motsvarar budget medan personalkostnaderna för skola är högre än budget. Semester- och övertidsskulden är plus 2 115 tkr.

Lokalhyror är 1 535 tkr högre, vilket beror på ökad hyra för Brogårdens förskola, Ingared skola samt en hyresjustering efter inventering av verksamheternas kök.

Köp av tjänster har minskat med 7 843 tkr. Minskningen består av lägre kostnader för måltid och lokalvård. Den största delen är att Option måltid inte har använts samt att nytt avtal för både måltid och lokalvård innebär minskade kostnader mot budgeterat.

Övriga kostnader har ökat med 14 803 tkr. En stor del av ökningen beror på engångskostnader för lokalanpassningar för bland annat åtgärder för lås och larm för arbete med säker skola samt uppställning och borttagning av tillfälliga paviljonger. Inköp av förbrukningsinventarier av engångskaraktär har ökat mot budget.

Jämförelse mellan åren

Total avvikelsen mellan åren är minus 1 706 tkr. Det vill säga att år 2022 har motsvarande kostnader i förhållande till intäkter och kommunbidrag jämfört med föregående år.

Intäkter är högre år 2022, vilket beror på intäkter för interkommunala barn och elever. I övrigt är intäkterna lika.

Personalkostnaderna har ökat vid jämförelse mellan åren. En stor del av skillnaden är löneökning samt fler månadsanställd personal. Att månadsanställda ökar beror på enheternas arbete med att öka grundbemanning och därmed kontinuitet. Både kostnaden för sjuklön och timlöner är lika mellan åren.

Lokalhyran är högre mot förra året. Det beror på nybyggnation Brogårdens förskola, ombyggnation Sollebrunn skola under år 2021 och nya lokaler under 2022 för Ingared skola. Köp av tjänster fortsätter att öka på grund av fler barn och elever i fristående verksamheter.

Ökning mellan åren av övriga kostnader är att fler lokalanpassningar under år 2022 är genomförda.

Prognossäkerhet

Avstämnings- tillfälle	Prognos	Avvikelse från bokslut
Fördjupad månadsuppföljning	-2 600	9 577
Delårsbokslut	0	6 977
Bokslut 2022	6 977	

Avvikelse mellan fördjupad månadsuppföljning och årsbokslut är plus 9 577 tkr. Avvikelse mellan delårsbokslut och årsbokslut är plus 6 977 tkr. Under tidigare delen av året beräknades personalkostnaderna att öka samt att osäkerheten var stor kring storlek på statsbidrag under hösten. Skolenheter har arbetat med att hålla nere kostnaderna för att komma i ekonomisk balans under hösten samt att kostnader för måltid och lokalvård är lägre. Detta sammantaget har gjort att nämnden som helhet har högre intäkter och lägre kostnader mot tidigare beräkningar.

Kommentarer för helårsbokslut per huvudverksamhet, tkr

Politisk + 381 tkr

Lägre arvode mot budget.

Förskola – 2 188 tkr

Under första delen av året har barn- och ungdomsnämnden fler barn från annan kommun samt ökad intäkt för föräldraavgifter vilket ökar intäkten medan personalkostnad inte har ökat. Även om det har varit färre barn i förskolan så har barnens vistelsetid ökat vilket medför att mer omsorgspeng har betalats till kommunala enheter. Övriga kostnader har ökat på grund av lokalanpassningar för bland annat åtgärder för lås och larm med anledning av arbete med säker skola samt ökade inköp av förbrukningsinventarier. Utbetalning till fristående huvudmän är något högre mot budget.

Pedagogisk omsorg + 196 tkr

Färre barn hos annan huvudman mot budgeterat.

Förskoleklass – 2 633 tkr

Det är fler elever i förskoleklass mot budgeterat vilket har lett till högre kostnader och framför allt personalkostnader.

Grundskola + 6 660 tkr

Flera riktade statsbidrag och elever från andra kommuner har ökat medan personalkostnaden inte har ökat i samma omfattning. Kostnader för Alingsåselever i andra kommuner ökar. Direktkostnader för lokalanpassningar ökar mot budgeterat vilket bland

annat beror på att Ingaredsskolan har tillfälliga lokallösningar under pågående arbete inför nybyggnation, kostnader i samband med Noltorpsskolans byggnation, åtgärder för lås och larm för arbete med säker skola.

Grundsärskola – 1 209 tkr

Köpt plats för elev hos annan huvudman under året.

Fritidshem + 1 473 tkr

Under första delen av året har barn- och ungdomsnämnden fler barn i fritidshem från annan kommun samt ökad intäkt för föräldraavgifter vilket ökar intäkten.

Kost- och lokalvård +/-0 tkr

Ingen avvikelse.

Option kostavtal + 4 297 tkr

Under senare delen av året har leverantör för kostavtalet påbörjat inköp av närproducerade livsmedel, vilket gör att stor del av budgeterad kostnad inte har använts.

Belopp i tkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avv. bokslut/ budget 2022
Kostnader			
Politisk verksamhet	-1 101	-720	381
Förskola	-343 008	-349 300	-6 292
Pedagogisk omsorg	-766	-570	196
Förskoleklass	-31 400	-33 941	-2 541
Grundskola	-533 484	-538 173	-4 689
Grundsärskola	-24 029	-25 701	-1 672
Fritidshem	-90 892	-91 391	-499
Kost och lokalvård	-995	-995	0
Option kostavtal	-5 000	-703	4 297
Summa	-1 030 675	-1 041 494	-10 819
Intäkter			
Politisk verksamhet	0	0	0
Förskola	44 584	48 688	4 104
Pedagogisk omsorg	0	0	0
Förskoleklass	1 634	1 542	-92
Grundskola	50 875	62 223	11 349
Grundsärskola	600	1 063	463
Fritidshem	16 892	18 865	1 973
Kost och lokalvård	995	995	0
Kommunbidrag	915 095	915 095	0
Summa	1 030 675	1 048 471	17 796
Resultat	0	6 977	6 977

Årsbokslut team

Teamens bokslut för år 2022 är plus 5 261 tkr.

Resultaten för teamen varierar mellan + 4 036 tkr till – 1 412 tkr. Det är team norra och team centrum som har störst underskott i förhållande till budgetomslutning. I team centrum består underskottet främst av verksamhet grundskola och i team norra är det Sollebrunns skola som har störst underskott. Dessa team har en budgetavvikelse på 1,2 - 2,6 %.

Under året har flera enheter vidtagit åtgärder och har därmed kommit i ett bättre ekonomiskt läge än tidigare år. Det är verksamhet förskoleklass och fritidshem som är i ekonomisk balans inför kommande år medan grundskola 1-9 behöver arbeta ytterligare med att forma en organisation inom ekonomisk ram. Noltorpsskolan, Lendahlsskolan, Ängaboskolan, Hemsjö skola och Ingaredsskolan har arbetat med att komma i ekonomisk balans under året. Noltorpsskolan och Ängaboskolan med gott resultat medan Lendahlsskolan, Hemsjö skola och Ingaredsskolan har delar kvar att arbeta med för att komma i ekonomisk balans. Förskolorna har som helhet ett positivt ekonomiskt resultat vilket beror på ökade statsbidrag, mer omsorgspeng utan att personalkostnaderna har ökat.

Årsbokslut förvaltningsövergripande verksamheter

Det ekonomiska resultat för elevhälsan, utveckling och kompetensförsörjning blev + 3 016 tkr. Resultat för förvaltningsadministration blev + 304 tkr. Resultat för förvaltningsledning, rektorer och enhetschefer blev + 1 326 tkr. Positiva resultat för dessa enheter beror på vakanser och därmed lägre personalkostnader samt färre genomförda förvaltningsgemensamma kompetensförsörjningsinsatser mot budgeterat. En stor del av positivt resultat består i att personalkostnad för Skolsociala teamet endast fanns under våren 2022.

Antal barn och elever

Planeringsunderlag - barn och elever, antal	Budget 2022	Bokslut 2022	Avv. bokslut/budget 2022
Förskola	2 276	2 257	-19
Pedagogisk omsorg	10	7	-3
Förskoleklass	529	538	9
Grundskola åk 1-9	4 806	4 789	-17
Grundsärskola åk 1-9	50	44	-6
Fritidshem	2 056	2 055	-1

Budgeterade barn och elever enligt tabell ovan är en sammanställning av kommunal och fristående verksamhet samt in- och utresande i och från annan kommun. Sammanställningen utger antalet Alingsåsare (folkbokförda barn och elever).

Det har varit fler barn i förskola under våren mot planerat antal medan höstens barnantal är färre mot planerat. Det gör att antalet barn i förskolan totalt över året är 19 färre mot planerat. Det är färre barn i kommunal verksamhet, fler barn från annan kommun och fler barn inom fristående verksamhet. Barn i pedagogisk omsorg är färre mot planerat.

Eleverna i grundskola är fler inom kommunal verksamhet medan det är färre mot planerat inom fristående verksamhet. Även inom grundskola har Alingsås fler elever från annan kommun mot planerat. Både i förskoleklass och åk 1-9 ökar elevantalet i kommunala skolor, vilket är en direkt koppling till inflyttning.

Elever i grundsärskola är färre mot planerat.

Verksamhet fritidshem har i princip ingen avvikelse. Det är fler barn från annan kommun och något fler barn i fristående verksamhet.

Investeringar

Belopp i tkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avv. bokslut/budget 2022	Bokslut 2021	Diff. bokslut 2022/2021
Reinvestering	8 500	8 492	8	4 013	4 479
Inventarier förskola	900	1 200	-300	459	741
Inventarier skola	3 300	3 404	-104	2 579	825
Arbetsmiljö	200	0	200	0	0
Ombyggnation	2 800	2 800	0	812	1 988
Kostenheten	1 300	1 088	212	163	925
Totala utgifter	8 500	8 492	8	4 013	4 479

Utfall för året

Största delen av nämndens investeringar består av att byta ut möbler, projektorer och kopiatorer. Under året har nyinvesteringar gjorts i samband med ny- och ombyggnation av Noltorpsskolan samt ökning av platser på Ingareds förskola.

På grund av ökade utgifter för ombyggnation Noltorpsskolan, möblering av paviljong på Ingaredsskolan, gymnastiksalen på Lendahlsskolan samt inköp av köksmaterial ökades Barn- och ungdomsnämndens investeringsbudget med 2,5 mnkr under året. Ärende 2022.009 KS Delårsbokslut 2022 Alingsås kommun.

Jämförelse mellan åren

Det är en kraftig ökning av investeringsutgifter jämfört med samma period föregående år som främst beror på ökade kostnader för ombyggnation Noltorpsskolan, möblering av paviljong på Ingaredsskolan, gymnastiksalen på Lendahlsskolan samt inköp av köksmaterial.

Personal

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är en av barn- och ungdomsnämndens största utmaningar, precis som för riket i övrigt. Det är en utmaning att forma en likvärdig utbildning i samtliga förskolor och skolor vad gäller såväl tillgång till behöriga lärare som barn- och elevhälsa och rektorer. Det kommer att råda fortsatt och ökad brist på behöriga förskollärare, lärare i fritidshem och lärare i grund- och grundsärskola. Framtidens förskola och skola kommer därmed att behöva bedrivas annorlunda jämfört med traditionell förskole- och skolverksamhet vilket ställer krav på förvaltningen att utveckla nya arbetssätt. Barns lärande och elevernas skolresultat är beroende av skickliga och engagerade pedagoger. Förvaltningens arbete med förskolans och skolans inre organisation i syfte att skapa en stabil och effektiv organisation med möjlighet till ett hållbart medarbetar- och ledarskap fortgår.

Ansvar och roller för befintliga befattningar tydliggörs parallellt med att nya och andra yrkeskategorier införs som komplement till de befattningar som finns idag. Förvaltningen deltar i Göteborgsregionen gemensamma "Projekt kompetensförstärkning förskola", som syftar till att utbilda befintligt anställda barnskötare som saknar utbildning för arbete med barn i förskola. Ett 20-tal medarbetare från förvaltningen har påbörjat validering och utbildning inom ramen för projektet. Projektet avslutades vid årsskiftet. I förskolan har en ny befattning som förskoleassistent införts och i skolan finns lärarassistent som möjlig roll att komplettera med i skolans organisation. Uppdragen syftar också till att locka fler till verksamheten och vidareutbildning av förskolans och skolans övriga yrkeskategorier ska ses som en kompetensförsörjningsinsats.

En kartläggning av behörigheter och utbildning för personal på fritidshemmen är genomförd. Kartläggningen ligger till grund för en fortsatt samverkan med arbetstagarorganisationerna i syfte att fastställa vilka befattningar som bör finnas på fritidshemmet. Kartläggningen görs tillsammans med Göteborgsregionen och syftar till att fastställa en gemensam befattningspalett i likhet med det arbete som gjorts tidigare för förskolan. Arbetet fortgår och beslut att fattades i Göteborgsregionen i slutet av 2022. Under 2023 kommer samverkan att ske lokalt i Alingsås kommun med arbetstagarorganisationerna.

Förvaltningen arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare genom att bland annat erbjuda mentorsprogram för alla nytexaminerade lärare, samt kompetensutveckling utifrån

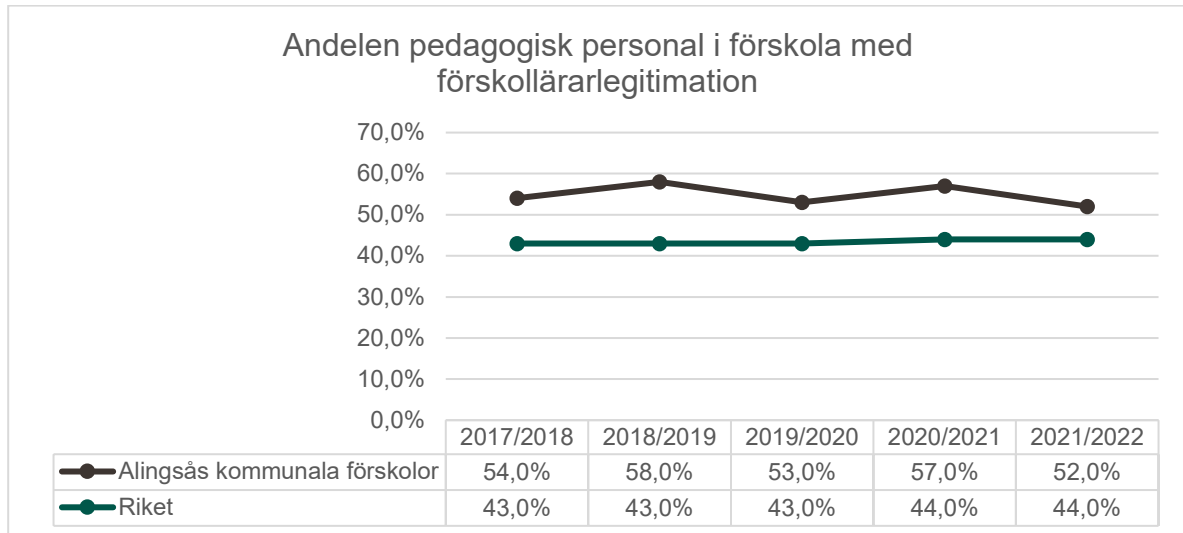
identifierade behov. I förvaltningen finns just nu fyra mentorer att tillgå, tre i skolan och en mentor inom förskolan. Utveckling av verksamheten och arbete för en förbättrad arbetsmiljö förväntas också bidra till en minskad personalomsättning.

Personalstatistik	2021	2022	Differens
Antal anställda			
Tillsvidareanställda	1067	1081	14
Visstidsanställda	141	131	-10
Antal årsarbetare			
Tillsvidareanställda	1030	1047	17
Visstidsanställda	124	113	-11
Sysselsättningsgrad*			
Tillsvidareanställda	97%	97%	0%
*utifrån vad som framgår i anställningsavtalet			
Medelålder	46,2	46,1	-0,1
Tillsvidareanställda			
Utförd tid av timavlönade*	60,5	58,0	-2,5
*omräknat till heltidsarbetare			
Fyllnad och övertid*			
Fyllnad	2,7	4,3	1,6
Övertid	2,7	3,0	0,2
*omräknat till heltidsarbetare			
Personalomsättning*	8,6%	9,8%	1,2%
*exkluderat pensionsavgångar			

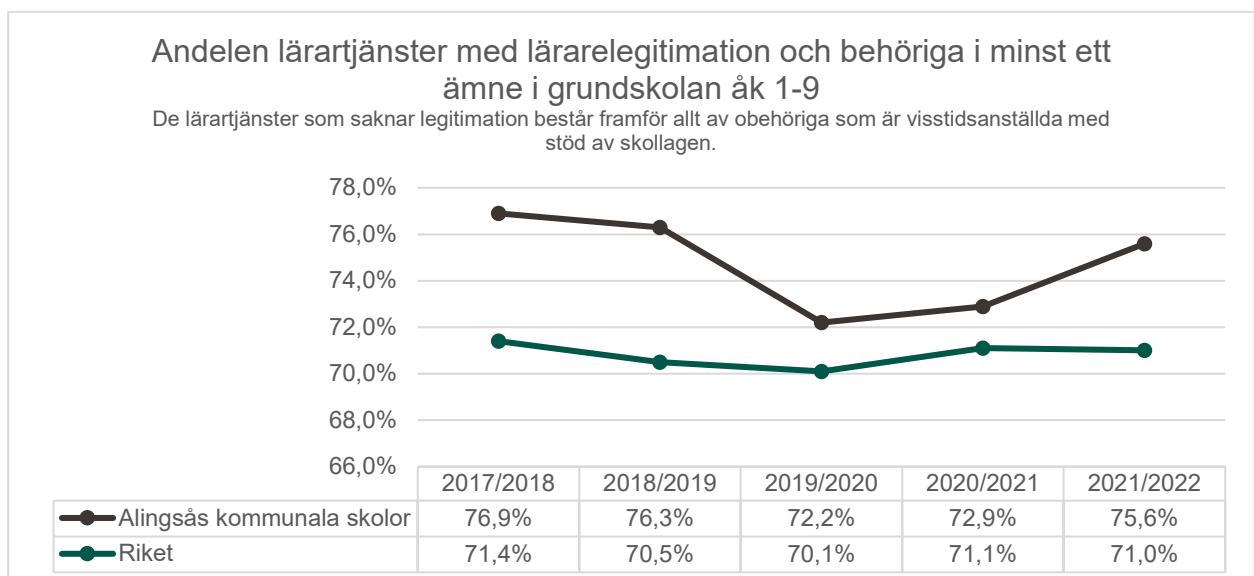
Barn- och ungdomsförvaltningens har arbetat med att öka grundbemanning vilket avspeglas i personalstatistiken där det är fler tillsvidareanställda, färre visstidsanställda och färre timvikarier jämfört med föregående år. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för tillsvidareanställda är oförändrad och är på en fortsatt hög nivå med 97%. Det är framförallt enskildas familjeförhållanden eller studier som ligger bakom deltidsanställningar. Personalomsättning har ökat något i jämförelse med föregående år och det är förväntat att det finns skillnader ifrån år till år. Jämfört med föregående år har den interna rörligheten ökat, både inom barn- och ungdomsförvaltningen och andra förvaltningar.

Legitimerad personal

Andelen legitimerade förskollärare och grundskollärare inom Barn- och ungdomsförvaltningen är avgörande för att ge bästa möjliga förutsättningar för barns och elevers lärande.

Alingsås kommun har en högre andel legitimerade förskollärare än riket under hela mätperioden. Andelen legitimerade förskollärare har minskat i år i jämförelse med föregående år. Det finns ingen tydlig trend under mätperioden och det skiljer några procentenheter ifrån år till år.

Alingsås kommun har en högre andel legitimerade lärare än riket under hela mätperioden. Andelen legitimerade lärare har ökat de sista två åren. Alingsås kommunala skolor har haft en större ökning än riket.

Det finns tydlig skillnad i tillgången på legitimerade förskollärare och lärare kopplat till både geografi och den socioekonomiska sammansättningen på enheten. De mönster som finns är att det är mer utmanande att rekrytera till kommunens norra delar och de enheter som är socioekonomiskt missgynnade. Förvaltningen arbetar med att ta fram en kompetensförsörjningsstrategi för att bland annat förbättra förutsättningarna för att få en hög grad legitimerad och behörig personal till barn- och ungdomsförvaltningen.

Arbetsmiljö

Nämnden har fortsatt hög prioritet att förbättra den upplevda höga arbetsbelastningen. För att minska arbetsbelastningen fortsätter förvaltningen arbetet med att utveckla enheternas inre organisation, att arbeta med bemanningsplanering och bemanningsekonomi för att öka grundbemanning och för att minska behovet av timvikarier vid planerad frånvaro. Att omvandla timvikariat till månadsanställningar kräver ett aktivt bemanningsarbete. Ett lyckat arbete innebär en ökad stabilitet och kontinuitet för barn och elever vilket är en av de avgörande faktorerna för en väl fungerande verksamhet och därmed också för en god arbetsmiljö.

Från och med hösten 2022 genomför Alingsås kommun regelbundna pulsmätningar som är kortare enkäter som mäter arbetsmiljön inom följande områden: Mål, syfte och uppdrag, stödsystem och arbetsmetoder, struktur och arbetsorganisation, relationer samt området belöningsystem. Syftet är att regelbundet följa upp arbetsmiljön på respektive enhet. Resultatet utgör underlag för dialog för att planera insatser i syfte att stärka arbetsmiljön. Pulsmätningen visar på att det finns ett fortsatt behov av utveckla verksamheten. Frågeområdet "stödsystem och arbetsmetoder" handlar om hur medarbetare upplever sin arbetsbelastning vid tillfället som de svarar på enkäten.

Frågeområde	Andelen "instämmer" och "instämmer helt" Barn- och ungdomsförvaltningen	Andelen "instämmer" och "instämmer helt" Alingsås kommun
Mål, syfte och uppdrag	71,6%	64,0%
Struktur och arbetsorganisation	75,4%	75,5%
Relationer	72,9%	73,0%

Stödsystem och arbetsmetoder	47,6%	56,0%
Belöningsystem	66,5%	67,2%

Ett systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) i hela förvaltningen är avgörande för en god arbetsmiljö. Insatser för att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet görs och behöver fortsätta. Åtgärder för att förbättra arbetsmiljön och minska sjukfrånvaron har vidtagits på alla nivåer i organisationen. I det förvaltningsövergripande arbetet kommer fokus fortsatt att vara stöd- och utbildningsinsatser inom arbetsmiljöområdet primärt för chefer. Detta är ett långsiktigt arbete som förvaltningen bedömer behöver pågå i syfte att förbättra arbetsmiljön och den upplevda arbetsbelastningen.

Två projekt har påbörjats under året som riktar sig särskilt mot arbetsbelastningen förskolan, men där det finns en förväntan om att resultaten även skulle kunna påverka övriga verksamheter. Ett projekt där en kartläggning av samvariation och framgångsfaktorer hos förskolor med låg sjukfrånvaro, i syfte att sprida fungerade arbetssätt. Ett annat projekt syftar till att med befintliga timvikarier organisera och leda på ett annat sätt i syfte att få mer effektiv personalplanering, de preliminära utvärderingarna har varit positiva. Projektet kommer att slutföras under 2023.

Barn- och ungdomsförvaltningen fortsätter att utveckla samverkan med arbetstagarorganisationerna inom ramen för förvaltningens samverkansstruktur, utformad utifrån kommunens samverkansavtal. Samverkansstrukturen är väl implementerad på förvaltnings- och verksamhetsnivå. Fokus framåt är att ytterligare utveckla samverkan lokalt på respektive enhet. I detta ingår att även fortsättningsvis inkludera medarbetare i det uppföljande och analyserande arbetet såväl på arbetsplatsträff (APT) som i det dagliga arbetet. Detta stärker det arbete som förvaltningen redan gör med högt fokus på systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) för att arbeta med ett tidigt, aktivt och förebyggande arbete vad gäller arbetsmiljö.

Vidareutveckling av förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete fortsätter också med fokus på chefs- och ledarskap för att bland annat stärka enheternas arbetsmiljöarbete. För att minska arbetsbelastningen och öka möjligheten till återhämtning genomförs insatser för verksamheten som helhet, men också riktat för olika yrkesgrupper och verksamhetsformer specifikt. Därtill pågår fortsatt arbete med tillämpning av införda IT-system och e-tjänster i syfte att stödja och förenkla verksamhetens processer

Arbetsbelastningen är fortfarande en utmaning för personal i både förskola och skola och sjuktalen inom verksamheterna med det har under året skett en gynnsam utveckling. Arbete för att säkerställa personaltillgång och en förbättrad arbetsmiljö pågår som en del i arbetet med att utveckla förskolans och skolans inre organisation. Detta sammantaget kräver förändrade arbetssätt för att upprätthålla god kvalitet och för en hållbar arbetsmiljö.

Arbets-skador och tillbud

Arbets-skador och tillbud	2021	2022	Differens
Arbets-skador	203	167	-36
Tillbud	621	782	161

Under perioden är de vanligaste tillbuden och arbets-skadorna psykisk överbelastning på grund av bemanningssituation och smitta covid-19. Smitta covid-19 rör framför allt januari och februari 2022, då covid-19 fortfarande bedömdes som samhällsfarlig sjukdom. Minskningen av arbets-skador från 2021 till 2022 beror framför allt på grund av färre fall av covid-19 eftersom sjukdomen bedömdes som samhällsfarlig under helår 2021, medan år 2022 påverkades i början av året. Tillbuden har ökat på grund av större systematik i anmälandet av tillbud. Hela Barn- och ungdomsförvaltningen har i samverkan med arbetstagarorganisationerna arbetat systematiskt med att öka antalet inrapporterade tillbud och arbets-skador. Det är fortfarande en ojämn fördelning mellan enheter, där enheterna har kommit olika långt i att systematiskt rapportera tillbud.

Sjukfrånvaro

Genom ett aktivt rehabiliteringsarbete med stöd av rutinen Från frisk till frisk har förvaltningen arbetat aktivt med förebyggande insatser i syfte att fånga upp tidiga signaler utifrån upprepad korttidsfrånvaro för att finna långsiktiga och hållbara åtgärder för att öka frisknärvaron. Antalet medarbetare med pågående rehabilitering har minskat i jämförelse med samma tidpunkt föregående år vilket bedöms bero på ett mer proaktivt arbete utifrån den reviderade rutinen Från frisk till frisk tillsammans med den ökade samverkan mellan olika involverade aktörer i rehabiliteringsärendena såsom Försäkringskassa, Företagshälsovård, vårdcentral samt Alingsås kommun. Förvaltningen fortsätter arbetet med att analysera sjukfrånvaron och kommer under året påbörja ett förstärkt samverkansprojekt med ovan nämnda aktörer.

Förvaltningens totala sjukfrånvaro för mätperioden januari till och med december har minskat från 9,1% år 2021 till 8,4 % samma mätperiod 2022, vilket motsvarar en minskning med 0,7 procentenheter. Korttidssjukfrånvaro är oförändrad och ligger i nivå med föregående år. Sjukfrånvaro upp till dag 59 samt långtidsfrånvaro (sjukfrånvaro mer än 60 dagar) har sjunkit något. Sjukfrånvaron har minskat i samtliga åldersgrupper, men mest i åldersgruppen under 30 år. Den högsta sjukfrånvaron är bland medarbetare i åldersgruppen över 50 år, som är ungefär 1,5 procentenheter högre än de andra två åldersgrupperna. Sett utifrån ett könsperspektiv är kvinnors sjukfrånvaro fortfarande högre än männens. Inom förskolan återfinns fortsatt några av de yrkeskategorierna med högst sjukfrånvaro.

Covid-19-pandemin har under januari och februari 2022 påverkat sjukfrånvaro i Barn- och ungdomsförvaltningen. Sjuktalen är i stort sett på motsvarande nivåer som innan pandemin. Detta beror dels på att restriktionerna är borttagna och dels alla de insatser som gjorts för

att stärka chefernas arbete med att arbete förebyggande med tidiga insatser bland annat utifrån rutinen Frisk till frisk.

Sjukfrånvaro månadsanställda barn- och ungdomsförvaltningen.

Sjukfrånvaro*	2021	2022	Differens
Total sjukfrånvaro	9,1%	8,4%	-0,7%
Kvinnor	9,6%	8,9%	-0,7%
Män	7,0%	6,2%	-0,8%
<29 år	9,0%	7,3%	-1,7%
30–49 år	8,3%	7,4%	-0,9%
50 år>	10,2%	9,8%	-0,3%
Dag 1–14	4,2%	4,2%	0,0%
Dag 15–59	1,1%	1,0%	-0,1%
Dag 59>	3,7%	3,1%	-0,7%

*Avser perioden 1 jan - 31 dec

På respektive förskola och skola finns rutiner och strukturer på plats för att säkerställa bemanning. Även om korttidssjukfrånvaron har minskat sedan förra året samma mätperiod kan vi se en ökad korttidsfrånvaro sedan pandemin startade som har gjort att arbetet med att se över grundbemanningen och välfungerande rutiner vid frånvaro varit särskilt betydelsefullt. Rektorer följer fortsatt dagligen barn- och elevnärvaro samt personalens frånvaro och gör en bedömning av behovet av timvikarier.

Bilaga 1. Uppföljning av internkontrollplan

Barn- och ungdomsnämnden

Identifierade risker internkontroll 2022 och uppföljning i årsbokslut 2022.

- Kontrollen är genomförd utan anmärkning/med försumbar anmärkning
- Kontrollen är genomförd med anmärkning

Att barnkonventionen som blir svensk lag från 1 januari 2020 inte efterlevs.

Metod: Kontroll av genomförda verksamhetsuppföljningar och BUN-ärenden.

- *Uppföljning sker i Årsbokslut.*

Enheternas verksamhetsuppföljningar liksom nämndens ärenden genomsyras i stor utsträckning av ett barnperspektiv men behov av att utveckla ett barnrättsperspektiv finns. Generellt genomsyras beslut av ett barnperspektiv, det vill säga att barnens bästa alltid beaktas. Vid större och mer genomgripande beslut genomförs barnkonsekvensanalyser som särredovisas.

Att molntjänst Google inte uppfyller ställda lagkrav.

Metod: Redovisning om hur arbete fortgår.

- *Uppföljning sker i Årsbokslut.*

Kommunövergripande användarinstruktioner har utarbetats för att minska risken att känslig eller integritetskänslig information förekommer i miljön. Systemförvaltargruppen har regelbundet uppdaterat tillgång, inställningar och begränsningar i domänen i syfte att efterleva Dataskyddsförordningen (GDPR). Extern googlespecialist och kommunens informationssäkerhetsansvarig har vid behov konsulterats. Tillsammans med kommunens IT-avdelning har ett arbete gjorts för att säkerställa radering av inaktuella konton.

Som ett led i kommunens handlingsplan för IT-och informationssäkerhet, har obehörig/olaglig åtkomst till information i miljön tagits med som en prioriterad risk att arbeta vidare med under 2023. Ett antal åtgärdsförslag för att hantera risker har tagits fram. Omvärldsbevakning gällande frågan i övriga länder har pågått under hela året. Flera befinner sig i processen att legalitetspröva tjänsten.

Att tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg inte sker löpande

Metod: Uppföljning av inbokade tillfällen och hur planeringen ser ut.

- *Uppföljning sker i Årsbokslut.*

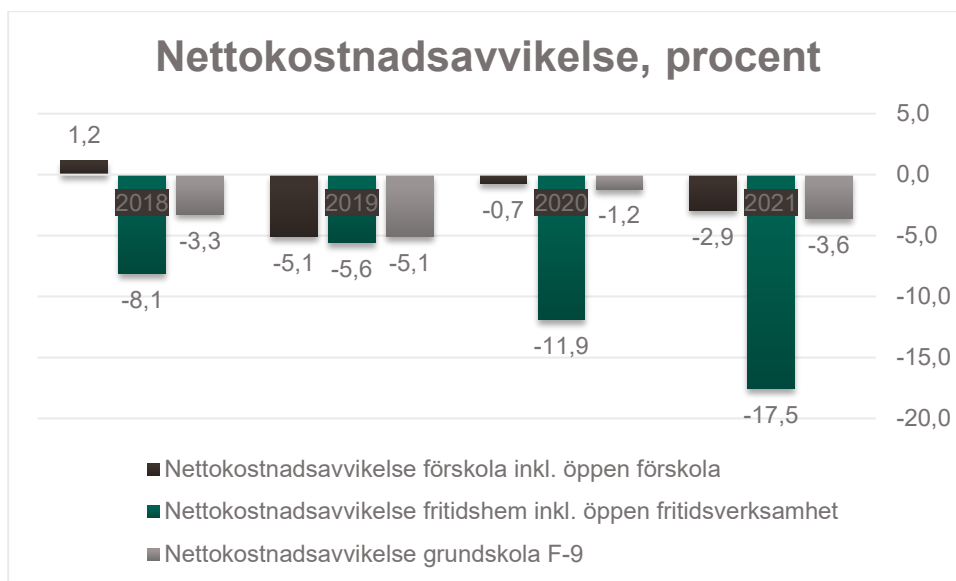
Enligt 26 kapitlet i skollagen har kommunen tillsynsansvar över fristående förskolor och pedagogisk omsorg som bedrivs i kommunen. Alingsås kommun har 12 fristående verksamheter fördelat på 11 huvudmän. Tillsynen genomförs både med regelbundenhet och riktad. Den regelbundna tillsynen genomförs i grunden var tredje år. Tillsynen består av inhämtande av underlag från huvudman och rektor, samt ett tillsynsbesök i verksamheten. Vid tillsynsbesöket förs dialog med huvudman och rektor kring inlämnat material. Under 2022 har regelbunden tillsyn gjorts, enligt plan, på fyra huvudmän.

Att avvikelse mellan redovisad nettokostnad och referenskostnaden ökar.

Metod: Uppföljning via Kolada.

● Uppföljning sker i Delårsbokslut.

Sett till procent har nettokostnadsavvikelsen år 2021 för barn- och ungdomsnämndens verksamheter ökat mot tidigare år. Förskola minus 2,9%, fritidshem minus 17,5% och grundskola F-9 minus 3,6%.

Nettokostnadsavvikelse är avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad där nettokostnaden är kommunens faktiska kostnad och referenskostnaden är beräknad utifrån kommunens olika förutsättningar. Negativa värden är lägre kostnadslägen än statistiskt förväntat. Det är skillnader inom samtliga verksamheter. Utifrån att genomlysning av barn- och ungdomsnämndens ekonomiska förutsättningar gjordes utifrån åren 2015-2018 rekommenderades nämnden att se över fördelning av lokalkostnader mellan fritidshem och förskoleklass, grundskola. Lokalkostnaderna för fritidshem var större mot jämförbara kommuner. Inför redovisning till SCB gällande år 2020 såg förvaltningen över fördelningen av lokalkostnader mellan fritidshem och förskoleklass, grundskola för en mer rättvisande redovisningsbild.

Att inköp görs utanför ramavtal.

Metod: Stickprov av genomförda inköp.

- *Uppföljning sker i Delårsbokslut och Årsbokslut.*

Varje månad görs en granskning av alla inköp inom förvaltningen och dokumenteras. Anmärkning till den som har gjort inköp utanför ramavtal görs. Anmärkning består oftast i att det på fakturan saknas anteckning/bilaga till varför leverantören valdes för inköpet, samt hur konkurrensutsättningen är genomförd. Det flesta inköp utanför ramavtal görs där det inte finns ett befintligt ramavtal. Information om granskningen görs till inköparen med förklaring och hur inköp ska göras enligt kommunens riktlinjer för inköp och upphandling.

Att brandskyddsutbildningen inte sker regelbundet för all personal.

Metod: Uppföljning av antal inbokade tillfällen och hur planeringen ser ut.

- *Uppföljning sker i Årsbokslut.*

Räddningstjänsten har under 2022 erbjudit kommunens anställda utbildning av grundläggande brandkunskap i två steg, en teoretisk och en praktiskt. De praktiska utbildningarna har erbjudits i stor utsträckning och runt om i tätorten. Gällande norra kommundelen kommer Räddningstjänsten under 2023 erbjuda den praktiska utbildningen även vid Sollebrunn brandstation.

Att HLR-utbildningar inte sker regelbundet för all personal.

Metod: Uppföljning av antal inbokade tillfällen och hur planeringen ser ut.

- *Uppföljning sker i Årsbokslut.*

Mot bakgrund av att Barn- och ungdomsförvaltningen till övervägande del anställer personal inom människonära serviceyrken innebär det en trygghet för kommuninvånarna och anställda att personalen är utbildad i HLR. HLR-utbildning ska därför genomföras för all tillsvidareanställd personal. Tillsvidareanställd personal ska genomgå utbildning i HLR med utbildad instruktör vart tredje år. En uppföljande utbildning ska däremellan ske en gång om året. Under år 2022 finns det dokumenterat att 91 personal har genomgått HLR-utbildning. Vid stickprov är det fler personal som har genomgått utbildningen än dokumenterat. Åtgärd inför år 2023 behöver fler HLR-utbildad personal dokumenteras i systemet. HR kommer att påminna chefer särskilt om det i månadsbrev.

Att ny rutin från 1 juli 2021 med hantering av registerutdrag inte följs.

Metod: Stickprov av nyanställda.

● Uppföljning sker i Årsbokslut.

Varje personal som nyanställs ska kunna visa upp registerutdrag och chef ska dokumentera i personalsystemet att det är gjort. Vid kontroll av hantering av registerutdrag finns brister med att dokumentation förs in i personalsystemet. Stickprov av att uppvisande av registerutdrag för nyanställda är genomfört visar på att chef dokumenterar utanför personalsystemet. Arbete är påbörjat med att chef påminns om att dokumentera i personalsystemet.

Smittspridning av Covid-19

Metod: Redovisning om hur arbete fortgår.

● Uppföljning sker i Delårsbokslut och Årsbokslut.

Arbetsgivare inom barn- och ungdomsförvaltningen arbetar med Systematiskt arbetsmiljöarbete och arbetsgivare gör riskbedömningar på varje arbetsplats tillsammans med skyddsombud. Arbetsmiljölagstiftning omfattar både elever (från förskoleklass och uppåt) och personal.

Riskbedömningar görs särskilt med anledning av Covid-19. Särskild riskbedömning görs för personal och elev som tillhör riskgrupp. Handlingsplan för team vid allvarlig sjukdomssmitta /pandemi har barn- och ungdomsnämnden tagit del av 2020-04-21 ärende 2020.082 BUN.

Chef tillsammans med skyddsombud ser kontinuerligt över gjorda riskbedömningar med anledning av Covid -19 och vid behov revidera dem. Chefen informerar och följer upp gjord RoK med sin personal så att den är känd för all personal på arbetsplatsen.

Eftersom matsalen på skolorna är en plats där många elever och personal samlas har det vidtagits särskilda åtgärder med skyltar och markeringar i golv samt att på några skolor har andra lokaler använts till att sprida ut elever och personal vid lunchtid. Alingsås kommun ser tillsammans med det kommunala fastighetsbolaget Alingsåshem över om behov av ytterligare åtgärder behövs runt ventilation.

Arbete med att minska smittspridning aktualiserades under årets första månader och därefter har smittspridningen avstannat och Covid-19 klassas inte som allmänfarlig sjukdom efter 1 april 2022. Vid höstterminens start informerades vårdnadshavare via Arenan och personal via kommunportalen om att förhålla sig till Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Inga ytterligare åtgärder under höstterminen är gjorda. När smitta har varit stor under höstterminens slut har flera förskolor och skolor återgått till mer utevistelse och andra åtgärder för att minska smitta.

Bilaga 2. Uppföljning av privata utförare

Berört avtal	Vad har följts upp? T.ex. vilka mål, krav, riktlinjer, lagstiftning	Har lev. i huvudsak uppfyllt väsentliga mål och krav? (Ja/Nej)	Om Nej, vilka brister har iakttagits?	Hur påverkar bristerna nämndens verksamhet? T.ex. måluppfyllelse, ej uppfyllda lagkrav, ekonomi	Vilka åtgärder har vidtagits med anledning av iakttagna brister?
Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Kontroll av förare: Kontroll av uppfyllda utbildningskrav samt behörighetsbevis	Ja			
Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Kontroll av förare: Registerkontroll nyanställda.	Ja			
Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Fordonsregister: Kontroll av att förändringar i fordonsregistret informeras.	Ja			
Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Ekonomi: Att leverantör följer lämnade anbudspriser samt att de överensstämmer med turer och avtal.	Ja			

Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Kvalitetscertifiering: Kontroll av att leverantör är certifierad med i avtal angivet kvalitetsledningssystem.	Ja			
Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Miljöledningssystem: Kontroll av att leverantör är certifierad med i avtal angivet miljöledningssystem.	Ja			
Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Avvikelse: Rapporterade avvikelser från utförda uppdrag.	Ja			
Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Försäkringar: Kontroll av att leverantör har erforderliga företagsförsäkringar i enlighet med avtal.	Ja			
<p>Kommentarer till avtalsuppföljningen som helhet: <i>Underlag har lämnats till skolskjutssamordnare och underlagen finns sparade digitalt. Där det finns rapporterade avvikelser hanteras dessa med omedelbar verkan tillsammans med berörd skola och bussbolaget.</i></p>					

